

Nordöstra avdelningens årsmöte 2010 – Besök på två konstgjuterier samt intressant vindturbinsföredrag

Besök på Bergmans Konstgjuteri, Enskede, Stockholm

30 anmälda samlades den 25 mars utanför Bergmans Konstgjuteri i Enskede. Detta konstgjuteri grundades för över 100 år sedan av Herman Bergman. Det är det största och äldsta konstgjuteriet i Skandinavien. Att det har överlevt så länge beror på dess två gjutmetoder som kompletterar varandra.

Den första har anor från antiken och kallas med en internationell term *cire-perdue* (förlorat vax). Den är särskilt lämpad för mycket detaljerade skulpturer och konstföremål.

Den andra är en metod från industrialismen och kallas för manuell sand / styckformningsmetod. Den har använts mycket framgångsrikt till stora statyer och monument.

Några verk som Herman Bergmans Konstgjuteri har gjutit under årens lopp är Milles Poseidon i Göteborg, Europa och tjuren i Halmstad, Orpheus i Stockholm och Bror Hjorts Näckens polska i Uppsala. På senare tid har man bland annat gjutit Lenny Clarhälls Ådalsmonumentet, de vackra antika Venedighästarna på Blasieholmstorg och Milles Gudfader på himmelsbågen i Nacka Strand.

Vi fick se färdigställning av en avgjutning från brunnen vid Millesgården som senare skall sändas till en kund i USA. Mycket vacker !

Petterssons Konstgjuteri, Västberga, Stockholm

Därefter tog vi oss till Petterssons Konstgjuteri i Västberga. Detta är ett familjeföretag med en historia som är nära kopplad till svenskt konst - och kulturliv. Så gott som hela den svenska skulptöreliten har förevigat sina verk här. Från Carl Eldh, Carl Milles och framåt. Andra exempel är storheter som Arvid Backlund, Bror Hjort, Sven Lundquist, Bror Marklund, Palle Pernevi och Nisse Zetterberg.

Företaget startades 1943 av Erik Pettersson som 1964 lämnade över till sin son Gunnar Pettersson, sedermera Sveriges ende konstgjutarmästare. Idag leds verksamheten av sonsonen Johan Pettersson, i dagsläget Sveriges enda verksamma konstgjutarmästare.

Uppdragen kommer till största delen från stat och kommun. Men också från institutioner och företag. Beställningarna gäller allt från att gjuta nya konstverk samt att göra kopior, reparera och underhålla gamla verk.

Johan Pettersson visade oss hur formningsprocessen till en räva går till. Den gjuts i 6-7 olika delar och svetsas ihop. Rävén skall senare stå bakom ett stort betongöra någonstans i Stockholm.

Årsmöte

Nordöstra avdelningens årsmöte hölls på First Hotel Royal Star i Älvsjö. Avdelningens ordförande, Sten Zetterlund, hälsade de närvarande välkomna till årsmötet och förklarade detta öppnat. Årsmötet, inleddes med en parentation och tyst minut över de fyra medlemmar som avlidit under året.

Till mötesordförande valdes Sten Zetterlund och till mötessekreterare Marko Nuikka. Till justeringsmän för protokollet valdes Hans Green och Ulf Lomsäter.

Sekreteraren läste upp styrelsens årsberättelse, vilken godkändes av årsmötet. Revisionsberättelsen föredrogs av Evert Lidén. Med beaktande av uppläst årsberättelse och revisionsberättelse beviljades styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2009.

På förslag av Valnämnden, som representerades av Alf Olsson, gjordes följande val:

Ordförande för ett år:	Sten Zetterlund (omval)
Ordinarie ledamöter för två år:	Roger Johansson (omval)
	Bengt Frid (omval)
	Marko Nuikka (omval)
Ordinarie revisorer	Evert Lidén (omval)
	Bertil Andersson (omval)
Revisorssuppleant	Håkan Lundberg (nyval)
Representant i Huvudstyrelsen för ett år	Sten Zetterlund (omval)

Till valnämnd för ett år omvaldes Torbjörn Fred (sammankallande), Stefan Eldin och Alf Olsson.

Under punkten ”Övriga frågor” gav Ingemar Svensson en rapport från senaste sammanträdet med Huvudstyrelsen samt den nyligen hållna Vårkonferensen. Vidare informerade han om Årskongressen, som kommer att hållas i Växjö den 10 – 12 september. Han uppmanade medlemmarna att inhämta information om Föreningens verksamhet genom dess hemsida, som fortlöpande uppdateras.

Ordföranden informerade om följande:

- Avdelningens höstmöte är planerat att hållas i Kolsva
- Årskongressen 2012, som planeras av NÖ-avdelningen, är planerad att hållas på Hasselbacken, Stockholm.

Gjutgods för vindturbiner

Efter årsmötesförhandlingarna höll föreningens tidigare ordförande Olle Granehult ett föredrag med titeln ”Gjutgods för vindturbiner”. Han nämnde att världsmarknaden av vindkraft ökar i snitt med 27% per år, där Vestas är världsledande med 19% av marknaden. Övriga stora tillverkare är GEWIND 18%, Gamesa 11 % m fl. Kina är på stark frammarsch och deras tillverkare har 13 % andel.

Till och med 2008 producerar vindkraften 122 000 MW i världen, och målet 2013 är 340 000 MW. Den rådande krisen har gjort att detta mål kan bli svårt att nå, då det är svårt med finansieringen av vindkraftverken !

Behovet av gjutgods till vindkraftindustrin var 2008 450 000 ton. Det går åt ca 15 ton gjutgods per MW, vilket innebär att behovet fram till 2013 kommer mer än fördubblas.

Vestas gruppen har följande fem gjuterier som tillverkar segjärnsgjutgods: Kristiansand i Norge, Guldsmedshyttan och Lidköping i Sverige, Magdeburg i Tyskland samt nyaste gjuteriet i Xyzhous i Kina. Målet är att leverera ut 100 000 gjutgods under 2010.

Vestas arbetar aktivt och mycket framgångsrikt med att reducera antalet ton gjutgods per MW.

Efter detta åts sedvanlig kamratmiddag på hotellet. Sällskapet passade på att gratulera Frank Olofsson med sång för att fira hans 60 årsdag.

Sten Zetterlund/ Marko Nuikka